

**Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de onderlinge  
aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de reclame  
en sponsoring voor tabaksproducten**

(2001/C 270 E/12)

(Voor de EER relevante tekst)

COM(2001) 283 def. — 2001/0119(COD)

(Door de Commissie ingediend op 20 juni 2001)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE  
EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 47, lid 2, en de artikelen 55 en 95,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's,

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag <sup>(1)</sup>,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Er bestaan verschillen tussen de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de reclame voor tabaksproducten en de sponsoring op dat gebied. Deze reclame en sponsoring reiken in sommige gevallen over de grenzen van de lidstaten heen of betreffen internationale evenementen, en zijn activiteiten waarop artikel 49 van het Verdrag van toepassing is. De verschillen in nationale wetgeving kunnen toenemende belemmeringen vormen voor het vrije verkeer tussen de lidstaten van producten of diensten die als drager voor dergelijke reclame en sponsoring dienen. In het geval van persreclame is men reeds op bepaalde belemmeringen gestuit. In het geval van sponsoring kunnen verstoringen van de mededingingsvoorwaarden toenemen en dergelijke verstoringen zijn reeds waargenomen ten aanzien van de organisatie van bepaalde grote sport- en culturele evenementen.
- (2) Deze belemmeringen moeten worden weggenomen en daartoe moeten de regels betreffende de reclame voor tabaksproducten en de sponsoring op dat gebied in specifieke gevallen onderling worden aangepast. Met name dient te worden bepaald in welke mate tabaksreclame in bepaalde categorieën publicaties is toegestaan.
- (3) Artikel 95, lid 3, van het Verdrag verlangt dat de Commissie bij haar voorstellen voor de totstandbrenging en

werking van de interne markt op het gebied van de gezondheid uitgaat van een hoog beschermingsniveau. Binnen hun respectieve bevoegdheden trachten ook het Europees Parlement en de Raad deze doelstelling te verwezenlijken. De onderling aan te passen wetgeving van de lidstaten is bedoeld om de volksgezondheid te beschermen door de verkoopbevordering van tabak te regelen, een verslavend product dat verantwoordelijk is voor meer dan een half miljoen sterfgevallen in de Gemeenschap per jaar, en te voorkomen dat mensen door de reclame op jonge leeftijd met roken beginnen en eraan verslaafd raken.

- (4) Het vrije verkeer in de interne markt van publicaties zoals periodieken, kranten en tijdschriften kan aanzienlijk worden belemmerd door de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten die tabaksreclame in die media verbieden of reglementeren. Teneinde het vrije verkeer van al deze media in de interne markt te waarborgen, is het noodzakelijk de tabaksreclame daarin te beperken tot die tijdschriften en periodieken die niet voor het grote publiek bestemd zijn, zoals vakbladen en tot in derde landen uitgegeven en gedrukte publicaties, die niet in de eerste plaats voor de communautaire markt bestemd zijn.
- (5) De wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten betreffende bepaalde soorten sponsoring voor tabaksproducten met grensoverschrijdende effecten geven aanleiding tot een aanzienlijk risico van verstoring van de mededingingsvoorwaarden voor deze activiteit binnen de interne markt. Teneinde aan deze verstoringen een einde te maken, is het noodzakelijk deze sponsoring uitsluitend voor activiteiten of evenementen met grensoverschrijdende effecten te verbieden, zonder louter nationale sponsoring te reglementeren, welke anders een manier zou kunnen zijn om de beperkingen op directe vormen van reclame te omzeilen.
- (6) In toenemende mate wordt gebruik gemaakt van de diensten van de informatiemaatschappij om reclame voor tabaksproducten te maken; in dezelfde mate neemt ook de publieke consumptie van en toegang tot dergelijke diensten toe. Deze diensten, alsmede radio-uitzendingen, die ook via diensten van de informatiemaatschappij kunnen worden doorgegeven, zijn bijzonder aantrekkelijk en toegankelijk voor jonge consumenten. Tabaksreclame via deze media is door haar aard zelf grensoverschrijdend en moet op communautair vlak worden gereguleerd.

<sup>(1)</sup> Advies van het Europees Parlement van ...

- (7) De verspreiding om niet van tabaksproducten is in verscheidene lidstaten reeds aan beperkingen onderhevig, omdat de verslavende werking daarvan groot is. Er hebben zich gevallen van verspreiding om niet voorgedaan in het kader van de sponsoring van evenementen met grensoverschrijdende effecten en deze moeten daarom worden verboden.
- (8) Op het ogenblik worden met het oog op de opstelling van een kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie inzake de bestrijding van het tabaksgebruik besprekingen gevoerd over internationaal geldende normen voor reclame voor tabaksproducten en sponsoring op dat gebied. Deze besprekingen zijn bedoeld om bindende internationale regels te scheppen in aanvulling op die in deze richtlijn.
- (9) De uitvoering van deze richtlijn in de lidstaten en de vaststelling van verdere belemmeringen voor het soepel functioneren van de interne markt moeten regelmatig opnieuw worden bezien. Daartoe dient te worden bepaald dat de Commissie een verslag moet opstellen, zo nodig vergezeld gaande van de nodige voorstellen. In de desbetreffende Gemeenschapsprogramma's moet worden voorzien in controle op de gevolgen van deze richtlijn voor de volksgezondheid.
- (10) De lidstaten moeten met het oog op de controle op de toepassing van de in het kader van deze richtlijn genomen nationale maatregelen, met inachtneming van hun nationale wetgeving, in passende en doeltreffende middelen voorzien, zoals bepaald in de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de rol van sancties voor de tenuitvoerlegging van de communautaire wetgeving op het gebied van de interne markt<sup>(1)</sup> en in de resolutie van de Raad van 29 juni 1995 over de eenvormige en doeltreffende toepassing van het Gemeenschapsrecht en over sancties op overtredingen daarvan op het gebied van de interne markt<sup>(2)</sup>. Dergelijke middelen moeten in de mogelijkheid voorzien dat personen of organisaties met een rechtmatig belang bij de beëindiging van activiteiten die niet met deze richtlijn verenigbaar zijn, in rechte optreden.
- (11) De sancties waarin deze richtlijn voorziet, dienen eventuele andere sancties of rechtsmiddelen waarin het nationale recht voorziet, onverlet te laten.
- (12) Reclame voor geneesmiddelen voor menselijk gebruik valt onder Richtlijn 92/28/EEG van de Raad van 31 maart 1992 betreffende reclame voor geneesmiddelen voor menselijk gebruik<sup>(3)</sup>. Reclame voor rookontwenningproducten valt niet binnen de werkingssfeer van deze richtlijn.
- (13) Deze richtlijn laat Richtlijn 89/552/EEG van de Raad van 3 oktober 1989 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisieomroepactiviteiten<sup>(4)</sup>, waarbij alle vormen van televisiereclame voor sigaretten en andere tabaksproducten wordt verboden, onverlet. Richtlijn 89/552/EEG bepaalt dat televisieprogramma's niet mogen worden gesponsord door natuurlijke of rechtspersonen welke voornaamste activiteit bestaat in de vervaardiging of de verkoop van producten of de levering van diensten waarvoor reclame bij die richtlijn verboden is. Telewinkelen in tabaksproducten is ook bij Richtlijn 89/552/EEG verboden.
- (14) Het transnationale karakter van reclame wordt erkend in Richtlijn 84/450/EEG van de Raad van 10 september 1984 betreffende het nader tot elkaar brengen van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake misleidende reclame<sup>(5)</sup>. Richtlijn 2001/37/EG van ... 2001 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de productie, de presentatie en de verkoop van tabaksproducten bevat bepalingen inzake het gebruik van misleidende beschrijvingen op de etiketten van tabaksproducten waarvan het grensoverschrijdende effect ook is erkend.
- (15) Richtlijn 98/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 juli 1998 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten op het gebied van reclame en sponsoring voor tabaksproducten<sup>(6)</sup> is door het Hof van Justitie bij een arrest in zaak C-376/98, Duitsland/Europees Parlement en Raad nietig verklaard<sup>(7)</sup>. Verwijzingen naar Richtlijn 98/43/EG dienen derhalve te worden gelezen als verwijzingen naar de onderhavige richtlijn.
- (16) Overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel is het, teneinde de fundamentele doelstelling van de goede werking van de interne markt te verwezenlijken, passend en noodzakelijk bepalingen vast te stellen inzake de reclame en sponsoring voor tabaksproducten. Deze richtlijn gaat overeenkomstig artikel 5, derde alinea, van het Verdrag niet verder dan nodig is om de beoogde doelstellingen te verwezenlijken.
- (17) Deze richtlijn eerbiedigt de grondrechten en neemt de beginselen in acht die met name zijn erkend in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Deze richtlijn beoogt meer bepaald te waarborgen dat het grondrecht van vrije meningsuiting wordt geëerbiedigd,

(1) COM(95) 162 def.

(2) PB C 188 van 22.7.1995, blz. 1.

(3) PB L 113 van 30.4.1992, blz. 13.

(4) PB L 298 van 17.10.1989, blz. 23. Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 97/36/EG (PB L 202 van 30.7.1997, blz. 60).

(5) PB L 250 van 19.9.1984, blz. 17. Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 97/55/EG (PB L 290 van 23.10.1997, blz. 18).

(6) PB L 213 van 30.7.1998, blz. 9.

(7) Jurispr. 2000, blz. I-8419.

HEBBER DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

### Artikel 1

#### Voorwerp en werkingssfeer

Deze richtlijn beoogt de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de reclame voor tabaksproducten en de aanprijzing daarvan:

- a) in de pers en andere gedrukte publicaties,
- b) in radio-uitzendingen,
- c) in de diensten van de informatiemaatschappij, en
- d) door middel van sponsoring voor tabaksproducten, met inbegrip van de verspreiding om niet van tabaksproducten.

Zij beoogt het vrije verkeer van de betrokken media en aanverwante diensten te waarborgen en de belemmeringen voor de werking van de interne markt uit de weg te ruimen.

### Artikel 2

#### Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

- a) „tabaksproducten”: alle voor roken, snuiven, zuigen of pruimen bestemde producten die, al is het slechts ten dele, uit tabak bestaan;
- b) „reclame”: elke vorm van commerciële mededeling die de aanprijzing van een tabaksproduct tot doel dan wel rechtstreeks of onrechtstreeks tot gevolg heeft;
- c) „sponsoring”: iedere vorm van openbare of particuliere bijdrage aan evenementen, activiteiten of personen, die de aanprijzing van een tabaksproduct tot doel dan wel rechtstreeks of onrechtstreeks tot gevolg heeft;
- d) „diensten van de informatiemaatschappij”: diensten in de zin van artikel 1, lid 2, van Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad <sup>(1)</sup>.

### Artikel 3

#### Reclame in de gedrukte media en in de diensten van de informatiemaatschappij

1. Reclame in de pers en in andere gedrukte publicaties wordt beperkt tot publicaties die uitsluitend bestemd zijn voor de bedrijfstak van de handel in tabaksproducten, en publicaties die worden uitgegeven en gedrukt in derde landen, mits deze publicaties niet hoofdzakelijk voor de communautaire markt bestemd zijn.

Andere reclame in de pers en in andere gedrukte publicaties wordt verboden.

2. Reclame die niet in de pers en in andere gedrukte publicaties is toegestaan, is evenmin toegestaan in diensten van de informatiemaatschappij.

### Artikel 4

#### Radioreclame en sponsoring

1. Alle vormen van radioreclame voor tabaksproducten zijn verboden.
2. Radioprogramma's mogen niet worden gesponsord door ondernemingen welke hoofdvastheid in de vervaardiging of verkoop van tabaksproducten bestaat.

### Artikel 5

#### Sponsoring van evenementen

1. De sponsoring van evenementen of activiteiten waarbij meer dan een lidstaat betrokken is, die in meer dan een lidstaat plaatsvinden of die anderszins grensoverschrijdende effecten hebben, is verboden.
2. Iedere verspreiding om niet van tabaksproducten in het kader van de sponsoring van de in lid 1 bedoelde evenementen welke het aanprijzen van dergelijke producten ten doel of tot rechtstreeks of onrechtstreeks gevolg heeft, wordt verboden.

### Artikel 6

#### Verslag

Niet later dan vijf jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn brengt de Commissie het Europees Parlement, de Raad en het Economisch en Sociaal Comité verslag over de uitvoering van deze richtlijn uit. Dit verslag gaat eventueel vergezeld van de voorstellen tot wijziging van deze richtlijn welke de Commissie noodzakelijk acht.

### Artikel 7

#### Handhaving

De lidstaten stellen het stelsel van sancties, van toepassing op schendingen van de ter uitvoering van deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen, vast en treffen alle nodige maatregelen om de daadwerkelijke toepassing van die sancties te waarborgen. De aldus vastgestelde sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op de in artikel 10 genoemde datum van de desbetreffende bepalingen in kennis en delen haar alle latere wijzigingen ervan zo spoedig mogelijk mede.

Dit systeem dient bepalingen te omvatten die personen of organisaties die volgens de nationale wetgeving een rechtmatig belang hebben bij het verwijderen van reclame, sponsoring of aanverwante zaken die met de onderhavige richtlijn onverenigbaar zijn, de mogelijkheid bieden tegen dergelijke reclame of sponsoring in rechte op te treden, dan wel dergelijke reclame of sponsoring onder de aandacht van een bestuursrechtelijke instantie te brengen die bevoegd is zelf over de klacht uitspraak te doen of een passende gerechtelijke procedure in te stellen.

<sup>(1)</sup> PB L 204 van 21.7.1998, blz. 37.

*Artikel 8***Vrij verkeer van producten en diensten**

De lidstaten mogen het vrije verkeer van producten of diensten die aan deze richtlijn voldoen, niet verbieden of beperken.

Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

*Artikel 9***Verwijzingen naar Richtlijn 98/43/EG**

Verwijzingen naar Richtlijn 98/43/EG worden gelezen als verwijzingen naar de onderhavige richtlijn.

*Artikel 11***Inwerkingtreding**

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

*Artikel 10***Tenuitvoerlegging**

De lidstaten stellen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast om uiterlijk op 30 juli 2005 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

*Artikel 12***Adressaten**

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

---